

ОПШТИНА БИТОЛА
КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

НАЦРТ

Локален акциски план за
економско јакнење на жените во Општина Битола
2016-2017

Ноември 2015 година

Листа на кратенки:

АВРМ – Агенција за вработување на Република Македонија

АФПЗРР – Агенција за финансиска поддршка на земјоделието и руралниот развој

ГО – Граѓански организации

ЗЕМ – Закон за еднакви можности на жените и мажите

КЕМ – Комисија за еднакви можности на жените и мажите

МТСП – Министерство за труд и социјална политика

НАПРЕ – Национален акциски план за родова еднаквост 2013-2016

1. **ВОВЕД**

Република Македонија е демократска и социјална држава во која сите се еднакви пред законот, а една од темелните вредности е почитување на демократските принципи и човековите права на сите нејзини граѓани.

Правната положба и статусот на жените во Република Македонија, се регулирани со Уставот како највисок правен акт во државата, како и во голем број закони каде е инкорпорирана родовата перспектива. Освен домашната законска регулатива, овие прашања се регулирани и со меѓународни договори кои Република Македонија ги има потпишано и ратификувано, а кои согласно со Уставот на Република Македонија, се составен дел на нашиот правен поредок.

Правна рамка за родова еднаквост

Во Македонија постои солидна законска и стратемиска рамка за промовирање и заштита на еднаквите можности, а од особено значење се: Законот за еднакви можности на мажите и жените, Законот за спречување и заштита од дискриминација, Изборниот законик, како и Законот за работни односи кој е особено значаен во контекст на економското јакнење на жените и намалување на сиромаштијата и високата стапка на невработеност на женската популација.

Треба да се спомене и донесувањето на Националната стратегија за родова еднаквост 2013-2020, усвоена од страна на Собранието на РМ и во која се дефинирани Стратешките приоритети по области, и Националниот акциски план за родова еднаквост 2013-2016 кој меѓу другото ги дефинира и специфичните стратешки цели за подобрување на степенот на родова еднаквост во приоритетни тематски области.

Национални механизми за унапредување на родовата еднаквост во Република Македонија

Република Македонија има воспоставено национални механизми за еднакви можности на жените и мажите на централно и локално ниво. На национално ниво, МТСП е одговорното министерство во чии рамки директно надлежни се Секторот за еднакви можности и државниот советник за еднакви можности.

Воедно, во МТСП, согласно со ЗЕМ, постои државен службеник-правен застапник за докажување на нееднаков третман по основ на пол кој е задолжен да води постапка за заштита од дискриминација, врз основа на пол за дејствија преземени од страна на субјекти во јавниот, но и приватниот сектор, согласно со членот 3 од Законот.

Согласно со ЗЕМ во сите министерства од редот на државните службеници има назначено координатор и заменик координатор за еднакви можности на жените и мажите, коишто имаат со закон предвидени обврски и одговорности. Тие се одговорни за воведување на родовата перспектива во соодветното министерство, за спроведување на Стратегијата и сите останати стратешки документи од областа на родовата еднаквост и за преземените активности имаат обврска да доставуваат годишен извештај до МТСП.

Во рамките на структурата на националните механизми за родова еднаквост, значајна улога има и Комисијата за еднакви можности на жените и мажите во Собранието на Република Македонија. Заедно со Клубот на пратенички, овие тела преставуваат механизми за имплементација на родовата перспектива во највисокиот претставнички орган за креирање на политики и донесување одлуки.

Родовите механизми на локално ниво во рамки на институциите, се составени од следниве структури: комисии за еднакви можности на жените и мажите (во рамки на

советите на локалната самоуправа, составени од советници со мандат од 4 години), и координатори за еднакви можности на жените и мажите (државен службеник). Треба да се напомене дека законската регулатива предвидува значајна улога за локалната власт во напорите за промовирање на родовата рамноправност.

И покрај воспоставената законска рамка и механизмите за родова рамноправност сепак, во реалноста постои значителен јаз помеѓу правно декларираната еднаквост и реалната положба на жената во македонското општество. Наспроти постигнатиот напредок, жените остануваат во понеповолна ситуација во споредба со мажите во многу сфери. Една од најзначајните области во кои разликите во положбата на мажите и жените остануваат значителни е економијата: жените се соочуваат со отежнат пристап и почесто се соочуваат со дискриминација по основ на пол на пазарот на трудот.

Имајќи ја предвид важноста на зајакнувањето на економската положба на жената за постигнување долгорочна и одржлива родова рамноправност, Женската граѓанска иницијатива АНТИКО го разви проектот „Економско јакнење на жени во две општини“, што се спроведува во соработка со Општина Битола и Општина Кичево, а е финансиран од Амбасадата на Велика Британија во Македонија. Главната цел на проектот е да се дизајнира модел и да се пилотира партиципативен пристап базиран на докази во креирањето ефективни политики за економско јакнење на жените. **Оваа цел директно произлегува од НАПРЕ, специфична стратешка цел 2.3: Воспоставени и пилотирани политики за надминување на бариерите/пречките и зголемена вработеност на жените, особено во постигнување на следниве предвидени резултати: 2.Подобрен пристап и услови за жените во започнување и развивање на претприемништво, 3. Подобен пристап на жените кон политиките за вработување, 4. Елиминација на сите облици на дискриминација врз основа на пол на пазарот на трудот.**

Проектот овозможи Комисијата за еднакви можности на жените и мажите (КЕМ) на Општина Битола, претставници на релевантните јавни институции, локални граѓански организации, претставници на бизнис секторот и на невработените жени, заеднички да ги идентификуваат потребните мерки за зајакнување на економската положба на жената во Општина Битола. Резултат на заедничкиот напор и активности е овој Локален акциски план за економско јакнење на жената во Општина Битола за периодот 2016-2017 година.

2. МЕТОДОЛОГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ЛОКАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ЕКОНОМСКО ЈАКНЕЊЕ НА ЖЕНИТЕ ВО ОПШТИНА БИТОЛА

Акцискиот план е изработен на партиципативна основа, со вклученост на сите засегнати страни во утврдувањето на фактичката состојба и во развојот и планирањето на мерки за зајакнување на економската положба на жената во општината:

Пред подготовката на Акцискиот план, фактичката состојба во Општина Битола беше идентификувана преку сеопфатно истражување засновано на три извори на информации:

Методот на фокус групи беше искористен за да се добијат сознанија за работата на релевантните локални институции (општински и подрачни единици) во поглед на развојот и спроведувањето родово сензитивни политики и програми. Вклучувањето на граѓанските организации овозможи да се согледа нивната улога и потенцијал за родова рамноправност, со посебен фокус на економското јакнење на жените во Општина Битола.

Преку теренско анкетно истражување што опфати 150 невработени жени од руралните и урбани делови од Општина Битола беа добиени сознанија за искуствата, размислувањата и потребите на самата целна група.

Третиот извор се секундарните информации, односно податоци од претходни студии, извештаи, анализи на закони и информации објавени од надлежните институции.

Наодите, заклучоците и препораките од целокупното истражување се поместени во „Извештајот од истражувањето: Можности и бариери за вклученоста на жените во пазарот на трудот во Општина Битола“, издаден како посебна публикација и приложен кон овој Локален акциски план.

Во следниот чекор, беа спроведени три циклуси обуки со претставниците на сите засегнати страни за следните теми: Родово одговорно креирање политики и буџетирање за органите на локалната самоуправа, Проценка на влијанието на регулативата и Мониторинг и евалуација на јавните политики. Како дополнителна поддршка отпечатен е и „Водич: Родово одговорни политики = социјална правда !“, во кој се поместени текстови кои одат во насока на зголемување на знаењата и вештините во областите кои беа предмет на трите спроведени обуки.

Третиот чекор беше одржување на партиципативна работилница за развој и планирање на акцискиот план. Работилницата беше одржана во ноември 2015 година, со учество на релевантни претставници на јавниот, граѓанскиот и бизнис секторот, како и претставнички на работоспособни невработени жени. Клучните сознанија од гореспоменатото истражување беа искористени како вовед во расправата. Работниот процес беше фацилитиран на начин што овозможи вклучување на различните гледишта, интереси и потреби на учесниците кои активно учествуваа во предлагањето и утврдувањето на потребните мерки, активности и чекори. Решенијата изложени во овој Локален акциски план се засновани на достапните локални ресурси и можности, а ги земаат предвид ограничувањата и потешкотиите со кои вклучените актери се соочуваат во нивната секојдневна работа. Како што е напоменато, особено се водеше сметка за усогласеноста на решенија со постојните законски и стратегиски определби на националните и локални власти и за синергетско поврзување со нивните напори на полето на промовирањето родова рамноправност и на други релевантни прашања.

Постигнатиот консензус и взаемното разбирање при изработката на планот помеѓу учесниците од различни сектори дава солидна основа за негово целосно спроведување и ги зголемува шансите за постигнување на заеднички утврдените цели.

3. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ

Главната цел на овој Локален акциски план е зајакнување на економската положба на жените во Општина Битола.

Зајакнување на економската положба на жените ќе придонесе за унапредување на севкупниот социо-економски развој на општината. Еднаквите можности и родовата рамноправност ќе овозможат вклучување на жените во главните општествени текови и нивен зголемен придонес за општата благосостојба во општината.

Се очекува Локалниот акциски план да ги постигне следните стратегиски цели:

Стратегиска цел 1. Олеснет пристап на жените до пазарот на трудот

Оваа цел ќе се постигне преку следните резултати и активности:

1.1. Зајакната способност на жените за прилагодување на потребите на пазарот на трудот

Од една страна, во соработка со АВРМ и граѓанските организации, КЕМ ќе обезбеди кариерно советување за невработените жени. Ќе биде обезбедена канцеларија и стручни лица кои ќе даваат кариерно советување за невработените жени, согласно побарувачката на пазарот на трудот и нивните лични афинитети, способности и интереси. Граѓанските

организации ќе ја информираат целната група за достапната услуга. Дополнително ќе бидат спроведени две работилници со невработени жени за да се укаже на значењето на кариерното советување и да се обезбедат совети во насока на зголемување на нивната вработливост.

Од друга страна, ќе биде изработен и емитуван видео спот за поттикнување на практиканството, со што ќе се влијае на мотивацијата и на работодавачите и на невработените жени за искористување на оваа можност. Видео-спотот ќе ги акцентира придобивките за двете страни. Ќе биде воспоставен соработка со локалните ТВ станици за да се обезбеди емитување на видео-спотот.

1.2. Намален број огласи со дискриминаторски елементи

Ќе биде организирана кампања за подобрување на транспарентноста на постапките за вработување. Преку трибини и дистрибуција на лифлет/брошура ќе биде нагласено значењето на транспарентноста во процесот на регрутација квалитетни вработени.

КЕМ и граѓанските организации ќе ги следат огласите за вработување огласени преку АВРМ, медиумите, агенциите за вработување и сл., и ќе изработат анализа за нивната усогласеност со постојната законска легислатива за спречување и заштита од дискриминација. Извештајот ќе содржи препораки за работодавачите засновани на добри практики и ќе биде јавно промовиран.

Во соработка со АВРМ, граѓанските организации и Стопанската комора ќе биде изработен, испечатен и јавно промовиран водич за ефективно вработување засновано на еднакви можности. Водичот ќе понуди аргументи дека еднаквите можности ги поттикнуваат профитното работење и ќе содржи практични совети за работодавачите како да обезбедат еднакви можности за сите при вработување и во секојдневното работење. Ќе бидат вклучени примери на добри практики кои го применуваат принципот на еднакви можности во секојдневното работење.

1.3. Зголемено користење на владините мерки за вработување од страна на жените

Во соработка со АВРМ и граѓанските организации, КЕМ ќе иницира и спроведе истражување и анализа за информираноста на невработените жени за понудените владини мерки за вработување. Информираниоста и потребите на жените од руралните подрачја ќе бидат вклучени во истражувањето. Извештајот од истражувањето ќе биде отпечатен и промовиран. Тој ќе содржи препораки за јавниот и за граѓанскиот сектор за координирана работа во насока на подобрување на информираноста на невработените жени.

Врз основа на наодите од извештајот, ќе бидат спроведени активности за афирмација и промоција на можностите што ги нудат владините мерки за вработување. Оваа активност ќе има кампањски карактер и ќе се одвива низ неколку форми: трибини, работилници, изработка и дистрибуција на флаери, огласи, гостувања и соработка со медиумите итн. КЕМ, АВРМ и граѓанските организации ќе настапат заеднички во реализацијата на овие чекори.

1.4. Зголемена доверба кон АВРМ како сервис на граѓаните за вработување

Ќе бидат спроведени мерки за јакнење на свеста на граѓаните за улогата на АВРМ како сервис за вработување. Ќе се обрне внимание на вклучувањето на неактивните баратели на работа и на невработените жени од руралните средини. На заинтересираните граѓанки и граѓани ќе им се објасни улогата и услугите на АВРМ преку видео-спот и серија информативни настани, како и гостувања на локалните медиуми. Се предвидува директно вклучување на нововработени жени, кои своето вработување го добиле со посредство на АВРМ, како позитивни примери.

Стратегиска цел 2. Зголемен број жени претприемачи

Ќе бидат преземени мерки за да се поттикне самовработувањето, т.е. започнувањето сопствен бизнис и регистрирањето на жените од руралните средини како земјоделки. Овие активности ќе бидат спроведени во соработка со граѓанските организации, АВРМ и АФПРЗЗ,

кои ќе ги презентираат постојните можности. Се очекува да бидат постигнати следните резултати:

2.1. Зголемен интерес на невработените жени за сопствен бизнис (само-вработување)

Два пати годишно ќе бидат организирани отворени денови за жени-претприемачки, со цел да се промовираат добрите практики и позитивните примери. Настаните ќе претставуваат можност за споделување и размена на информации искуства помеѓу невработените и жените-претприемачки кои основале и успешно водат сопствен бизнис. Особено ќе се обрне внимание на презентирањето позитивни примери на претприемачки кои сопствените бизниси ги започнале со поддршка од владините (или други) мерки за само-вработување.

КЕМ, во соработка со граѓанските организации и бизнис секторот, ќе нуди поддршка на старт-ап бизниси на жени. На заинтересираните ќе им биде понудена обука за развој на бизнис-планови. Ќе бидат организирани конкурс за најдобрите старт-ап планови, на којшто најдобрите учеснички ќе добијат парични награди (т.е. финансиска поддршка за реализација на идејата) и промоција.

2.2. Зголемен број жени-регистрирани земјоделки

Ќе бидат организирани промотивни настани за информирање на граѓанките и граѓаните од руралните средини за постојните можности за жените-земјоделки. Исто така, ќе биде понудена едукација – практични обуки за потребните чекори што жените треба да ги преземат за да се регистрираат како земјоделки и да се пријават за користење на државните субвенции и поволности.

Стратегиска цел 3. Зголемени можности за кариерен напредок на жените

Ќе се влијае врз јавната свест која честопати влијае ограничувачки врз кариерниот напредок на жените. Истовремено ќе се поттикне дискусија за потребната поддршка што им е потребна на вработените жени за нивниот кариерен напредок. Постигнувањето на оваа цел се очекува преку следните резултати:

3.1. Зајакната свест за потребата и предностите на обезбедувањето еднакви можности за жените и мажите

Ќе биде спроведена мини-кампања за надминување на стереотипите и предрасудите кон жените од аспект на традицијата, религијата и етиката. Локалните медиуми ќе бидат клучните партнери кои ќе овозможат емитување на видео-спотот што ќе се изработи за оваа намена. Ќе бидат изработени и дистрибуирани лифлети. Ќе бидат организирани јавни настани за промовирање на позитивни примери-жени кои оствариле успешни кариери кои ќе разменуваат мислења и искуства со присутните граѓани и граѓанки.

3.2. Промовирана потребата за достапни сервиси за поддршка на вработените жени во извршување на семејните обврски

Ќе биде направена анализа на потребата од достапни сервиси за поддршка на вработените жени во извршувањето на семејните обврски (пример: градинки со флексибилно работно време, згрижување на возрасните членови на поширокото семејство и сл.). Извештајот од анализата ќе содржи препораки за потребните чекори да се обезбедат бараните сервиси на локално ниво. Од друга страна, јавноста и во прв ред бизнис секторот ќе бидат информирани за потребата и можностите за достапни сервиси за поддршка на вработените жени. Особено внимание ќе биде посветено на достапните владини субвенции и можностите за јавно-приватно партнерство на ова поле. Овие активности ќе бидат направени во директна соработка со стопанската комора и бизнис секторот.

Стратегиска цел 4. Подобрена соработка помеѓу клучните актери за родова рамноправност

Зајакнувањето на соработката ќе овозможи координација и синергија во делувањето на Општина Битола, јавните институции во општината (локалните и подрачните единици на

националните институции) и граѓанскиот сектор за родова рамноправност на локално ниво. Подобрувањето на видливоста на КЕМ ќе ја поттикне соработката со бизнис секторот. Оттука, оваа цел се очекува да биде постигната преку следните резултати:

4.1. Подобрена соработка помеѓу граѓанскиот и јавниот сектор за родова рамноправност

КЕМ ќе организира редовни состаноци на претставници на општинската администрација јавните институции во општината (локалните и подрачните единици на националните институции) и граѓанскиот сектор, активни на полето на родовата рамноправност. Исто така, КЕМ ќе обезбеди вклучување на граѓанските организации во одлучувањето на општинско ниво за родово сензитивните прашања, преку консултации и дебати. Третата мерка опфаќа јакнење на капацитетот на КЕМ, Општина Битола и јавните институции за подготовка, спроведување и администрирање на проекти финансирани од фондовите на ЕУ. Со надворешна експертска поддршка ќе бидат развиени пријави (проекти) кои ќе бидат поднесени до механизмите за финансирање со ЕУ. Дополнително, обучените институции и партнерски граѓански организации самостојно ќе развијат и други проекти (без експертска поддршка), што ќе овозможи практична примена на стекнатите знаења. Сите проекти ќе бидат развиени во партнерство со граѓански организации кои ќе учествуваат во нивното спроведување.

4.2. Подобрена промоција на КЕМ

За промовирање на сопствените активности, КЕМ ќе преземе неколку активности: Ќе биде изработен промотивен лифлет за објаснување на улогата и задачите на комисијата. КЕМ ќе воспостави практика на изработка на квартален е-информатор што ќе биде дистрибуиран до поширок круг заинтересирани актери на локално и национално ниво. Дел од промотивните активности ќе бидат спроведувани на социјалните мрежи (Фејсбук). Конечно, КЕМ ќе ја продолжи воспоставената добра соработка со локалните медиуми за презентирање на сопствените активности, вклучувајќи ги активностите предвидени во овој акциски план.

4. ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

КЕМ ќе биде одговорна за спроведувањето на Локалниот акциски план за јакнење на економската положба на жената. Партиципативноста, партнерството со клучните засегнати страни, особено релевантните граѓански организации, и транспарентноста ќе бидат водечки принципи при планирањето и спроведувањето на конкретни оперативни чекори.

Како прв чекор, КЕМ ќе предложи на Советот на Општина Битола да го усвои Локалниот акциски план, што ќе овозможи алоцирање на потребните општински ресурси и финансиски средства. Со тоа ќе се обезбеди потребната институционална рамка за спроведување на планот и постигнување на зацртаните цели.

Особено внимание при спроведувањето на Локалниот акциски план ќе се обрне на координација на активностите со останатите економски и други релевантни програми и напори на Општина Битола и локалните јавни институции. Со тоа ќе се обезбеди синергетско делување и надградба на постигнувањата.

КЕМ ќе обезбеди транспарентност и јавност во спроведувањето на акцискиот план преку директни контакти со засегнатите актери и во соработка со локалните медиуми.

5. ВРЕМЕНСКА РАМКА НА СПРОВЕДУВАЊЕ

Локалниот акциски план за јакнење на економската положба на жената во Општина Битола ќе биде спроведена во текот на 2016 и 2017 година.

Временската динамика на одделните активности е прикажана во делот Преглед на целите и активностите за економско јакнење на жените, подолу во овој документ.

Точниот период на спроведување на конкретните активности ќе биде утврден во соработка со вклучените актери и во согласност со потребите и можностите на целната група.

6. БУЏЕТ

За спроведување на Локалниот акциски план за јакнење на економската положба на жените во Општина Битола се потребни вкупно 1.900.000 денари. Прегледот на финансиските средства и останатите потребни ресурси за спроведување на секоја предвидена активност се прикажани во делот Преглед на целите и активностите за економско јакнење на жените, подолу во овој документ.

Покрај буџетот на Општина Битола, потребните средства ќе бидат обезбедени од домашни и меѓународни донатори како УСАИД, достапните европски фондови, УНДП, странските амбасади во Македонија, ФООМ, програмата ЦИВИЦА итн. За таа цел, КЕМ и вклучените граѓански организации ќе изработуваат пријави за средства (проекти). Дополнително, се очекува локалниот бизнис сектор, вклучувајќи ја регионалната стопанска комора и други здруженија работодавачи и бизнисмени, да дадат материјален и, во зависност од можностите, финансиски придонес во спроведувањето на планот.

Потребните ресурси и финансиски средства за спроведување на секоја конкретна активност се прикажани во делот Преглед на целите и активностите за економско јакнење на жените, подолу во овој документ.

ПРЕГЛЕД НА ЦЕЛИТЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ЕКОНОМСКО ЈАКНЕЊЕ НА ЖЕНИТЕ ВО ОПШТИНА БИТОЛА

Посакувана цел	Предвидени мерки и активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
Стратегиска цел 1: Олеснет пристап на жените до пазарот на трудот							
1.1. Зајакната способност на жените за прилагодување на потребите на пазарот на трудот	1.1.1. Обезбедување кариерно советување	КЕМ АВРМ Граѓански организации	континуирано 2016-2017	Канцеларија (еднаш неделно) Простор за одржување 2 работилници Експерти 200,000 денари за експерти и одржување 2 работилници	Општина Битола Граѓански организации	50 жени годишно добиле кариерно советување 2 работилници по 50 жени Број на прилози во локалните медиуми за обезбеденото кариерно советување	Месечни извештаи за работата на канцеларијата за кариерно советување Извештај од двете одржани работилници, вклучувајќи листа на учесници и анализа на прашалници
	1.1.2. Промоција на можностите за практиканство преку изработка на видео-спот	Граѓански организации	2 години 2016-2017	50,000 денари	Граѓански организации Општина Битола	Изработен видео-спот за поттикнување на практиканството Емитирање на видео-спотот најмалку еднаш неделно на локалните ТВ	Извештај за изработката на видео-спотот Договори со локалните ТВ за емитирање на видео-спотот

Посакувана цел	Предвидени мерки и активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
1.2. Намален број дискриминаторски практики при вработување на жените	1.2.1. Кампања за подобрување на транспарентноста на постапките за вработување	Граѓански организации Медиуми	6 месеци јануари – јуни 2016	Простории за одржување трибини 90.000 денари за: - предавачи и воведничари и освежување на трибините, - изработка и дистрибуција на лифлет/брошура.	Општина Битола Граѓански организации	Одржани 3 трибини со по 30 работодавачи Изработен лифлет/брошура во 1,000 примероци	Извештаи од трибините, вклучувајќи листа на учесници и анализа на прашалници Извештај за изработка на лифлетот/ брошурата
	1.2.2. Мониторинг на огласите за вработување (објавени преку АВРМ, медиумите, агенциите за вработување итн.)	КЕМ Граѓански организации	6 месеци јануари – јуни 2016	120.000 денари: - за следење на огласите, - експерти за анализа на огласите од аспект на дискриминација, - печатење извештај од мониторингот Просторија за промоција на извештајот	Општина Битола Граѓански организации	Изработен извештај / анализа на огласите за вработување од аспект на дискриминација Најмалку 50 присутни на промоцијата на извештајот Број на медиумски написи на локалните медиуми за промоцијата на извештајот	Извештај за изработка на извештајот Листа на присутни на промоцијата на извештајот Листа на написи на локалните медиуми за промоцијата на извештајот
	1.2.3. Изработка на Водич за ефективно и вработување врз основа на еднакви можности	АВРМ Граѓански организации Стопанска комора КЕМ	1 година јануари – декември 2016	150,000 за: - експерт за изработка на Водичот, - подготовка и печатење во 300 примероци. Просторија за промоција на	КЕМ АВРМ Граѓански организации Стопанска комора	Дистрибуција до 300 работодавачи	Листа на дистрибуција на Водичот Листа на присутни на промоцијата

				Водичот			
--	--	--	--	---------	--	--	--

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
1.3. Зголемено користење на владините мерки за вработување од страна на жените	1.3.1. Истражување и анализа за информираноста на невработените жени за понудените владини мерки	Граѓански организации АВРМ, КЕМ	6 месеци јануари – јуни 2016	60,000 денари за: - надворешни истражувачи, - печатење на истражувањето, - освежување на промоцијата на истражувањето. Просторија за промоција на извештајот од истражувањето	Општина Битола (20%) Донатори – преку граѓански организации-ГО (80%)	Изработен извештај од анализата на информираноста на невработените жени за понудените владини мерки Најмалку 50 присутни на промоцијата на извештајот Број на медиумски написи на локалните медиуми за промоцијата на извештајот	Извештај за спроведено истражување Листа на присутни на промоцијата Листа на написи на локалните медиуми за промоцијата на извештајот
	1.3.2. Афирмација и промоција на можностите што ги нудат владините мерки за вработување (трибини, работилници, флаери, медиуми)	Граѓански организации АВРМ КЕМ Медиуми	континуирано 2016-2017	150.000 денари за: - одржување трибини и работилници, - изработка и дистрибуција на флаери, - огласи во медиумите, - други информативни активности заеднички	Општина Битола (30%) Донатори - преку ГО (70%)	Број на одржани настани и учесници на настаните Број на изработени и дистрибуирани лифлети Број на огласи во локалните медиуми	Извештаи од настаните, вклучувајќи листа на присутни и анализа на прашалници Извештај за изработка и дистрибуција на лифлетот (ите) Договори со

				осмислени од вклучените партнери.			локалните медиуми за објавување на огласи
--	--	--	--	---	--	--	--

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
1.4. Зголемена доверба кон АВРМ како сервис на граѓаните за вработување	1.4.1. Активности за јакнење на јавната свест за улогата на АВРМ како сервис за вработување	АВРМ Граѓански организации	континуирано 2016-2017	150.000 денари за: - изработка на видео-спот, - одржување на информативни настани - 12, - патни трошоци за одржување настани во руралните средини, - вклучување на ново-вработени жени како позитивни примери, - гостувања на локалните електронски медиуми итн.	Општина Битола (30%) Донатори - преку ГО (70%)	Изработен видео-спот за улогата на АВРМ Број на е митувања на видео-спотот на локалните ТВ Број на гостувања на локалните електронски медиуми Број на одржани информативни настани Број на вклучени ново-вработени жени како позитивни примери	Извештај за изработката на видео-спотот Договори со локалните ТВ за емитување на видео-спотот Листа на гостувања на локалните електронски медиуми Извештаи од настаните, вклучувајќи листа на присутни и анализа на прашалници

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
Стратегиска цел 2: Зголемен број жени претприемачи							
2.1. Зголемен интерес на невработените жени за сопствен бизнис (само-вработување)	2.1.1. Организирање отворени денови за жени-претприемачи (вклучувајќи промовирање добри практики)	КЕМ АВРМ Граѓански организации	два пати годишно, 2016-2017	Простор 80.000 денари за: - покани, - флаери, - освежување. (20,000 денари по настан)	Општина Битола	4 настани – отворен денови за жени-претприемачи Број на посетители: најмалку 100 по настан Број на медиумски објави за настаните	Извештај од настаните – отворени денови за жени-претприемачи Листа на посетители Фотографии од настаните Листа на медиумски објави за настаните
	2.1.2. Поддршка на старт-ап бизниси на жени: селекција на кандидатки, обука за бизнис план, награди	КЕМ Граѓански организации Бизнис-секторот	6 месеци јануари-јуни 2016	300.000 ден. за: - оглас за кандидатки за старт-ап бизниси, - обуки за бизнис-план (експерти, простор, материјали), - свечено доделување награди, - награди за најдобрите бизнис-планови.	Средства од донатори преку заедничка апликација на КЕМ и граѓански организации	Број на пријавени кандидатки Број на избрани кандидатки кои успешно ќе ја завршат обуката за бизнис-план Број на развиени бизнис-планови Број на посетители на свеченото доделување награди Број на медиумски објави за доделувањето награди	Извештај за пријавувањето и изборот на кандидатки Извештај од спроведената обука Извештај од доделувањето награди Фотографии Листа на медиумски објави за наградите

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
2.2. Зголемен број жени-регистрирани земјоделки	2.2.1. Организирање на промотивни настани за можностите за жени-земјоделки	КЕМ Граѓански организации АФПЗРР	2 години-конт. 2016-2017	Простор 40.000 ден. за: - материјали, - освежување, - патни трошоци за одржување 8 средби во руралните средини. (5.000 денари по средба)	Општина Битола Граѓански организации (донации од донатори)	8 одржани промотивни настани Најмалку 30 жени-учеснички на секој настан	Извештаи од промотивните настани, вклучувајќи листа на присутни и анализа на прашалници Листа на медиумски објави за промотивните настани
	2.2.2. Едукација за жени-земјоделци	КЕМ Граѓански организации АФПЗРР	2 години-конт. 2016-2017	Простор 120.000 ден. за: - експерти, - материјали, - патни трошоци за експертите, - освежување за 8 еднодневни практични обуки за жени-земјоделки	Општина Битола Граѓански организации (донации од донатори)	8 одржани практични еднодневни обуки за жени-земјоделки Најмалку 15 обучени жени на секоја обука	Извештаи од обуките, вклучувајќи листа на присутни и анализа на прашалници

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
Стратегиска цел 3: Зголемени можности за кариерен напредок на жените							
3.1. Зајакната свест за потребата и предностите на обезбедувањето еднакви можности за жените и мажите	3.1.1. Медиумска кампања (спот, флаери) за надминување на стереотипите и предрасудите кон жените (традиција, религија, етика)	Граѓански организации КЕМ	6 месеци јануари – јуни 2016	100.000 ден. за: - изработка на видео-спот, - изработка и дистрибуција на лифлет (леток)	Општина Битола Меѓународни донатори кои работат на родова еднаквост	Изработен видео-спот Емитирање 3 пати дневно во период од 3 месеци Изработен и дистрибуиран лифлет (леток)	Извештај за изработката на видео-спотот Договори со локалните ТВ за емитирање на спотот Листа на дистрибуција на лифлетот
	3.1.2. Промовирање позитивни примери-жени кои оствариле успешни кариери	КЕМ Граѓански организации	2 години 2016-2017	40.000 денари за промотивни настани Позитивни примери-жени кои оствариле успешни кариери	Општина Битола Меѓународни донатори кои работат на родова еднаквост	Одржани 4 настани за промовирање на позитивни примери-жени кои оствариле успешни кариери	Извештај за одржаните промотивни настани Листа на медиумски објави за промотивните настани
3.2. Промовирање потребата за достапни услуги за поддршка на вработените жени во извршување на семејните обврски	3.2.1. Анализа на потребата од достапни услуги за поддршка на вработените жени во извршувањето на семејните обврски, вклучувајќи препораки	КЕМ Граѓански организации	6 месеци јули-декември 2016	90.000 ден. за: - експерти за изработка на анализата, - анкетно истражување на вработените жени, - печатење на извештајот, - промоција на извештајот. Простор за промотивниот настан	Општина Битола Меѓународни донатори кои работат на родова еднаквост	Изработена анализа за потребата од достапни услуги за поддршка на вработените жени во извршувањето на семејните обврски Број на присутни на промоцијата на анализата Број на медиумски објави поврзани со анализата	Извештај за подготовката на анализата Листа на присутни на промоцијата на анализата Листа на медиумски објави поврзани со анализата

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
3.2. Промовира-на потребата за достапни сервиси за поддршка на вработените жени во извршување на семејните обврски	3.2.2. Информира-ње на бизнис-заедницата за потребата и можностите за достапни сервиси за поддршка на вработените жени, вклучувајќи ги владините субвенции и можностите за јавно-приватно партнерство	КЕМ Граѓански организации Соработка со Стопанската комора	3 месеци јануари-март 2017	30.000 денари за: - изработка на промотивен лифлет (вкл. преглед на можностите за поддршка на основање сервиси), - промотивен настан. Простор за промотивниот настан	Општина Битола Меѓународни донатори кои работат на родова еднаквост	Промотивниот лифлет е отпечатен и дистрибуиран во 1.500 примероци Број на посетители на промотивниот настан Број на медиумски објави поврзани со промотивниот настан	Извештај за подготовка на лифлетот Листа на дистрибуција на лифлетот Листа на посетители на промотивниот настан Листа на медиумски објави поврзани со промотивниот настан

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
Стратегиска цел 4: Подобрена соработка помеѓу клучните актери за родова рамноправност							
4.1. Подобрена соработка помеѓу граѓанскиот и јавниот сектор за родова рамноправност	4.1.1. Организирање редовни координативни состаноци	КЕМ Јавни институции во општината Граѓански организации	континуирано 2016-2017	Простории за состаноците	Општина Битола Јавните институции во општината	Број на одржани координативни состаноци Број и структура на учесниците на координативните состаноци	Записници од координативните состаноци Листа на присутни на координативните состаноци
	4.1.2. Вклучување на граѓанските организации во процесот на одлучување за родово сензитивни прашања во општината	КЕМ Граѓански организации	континуирано 2016-2017	Простории за состаноци Одговорни лица од општината и од граѓанските организации	Општина Битола	Релевантни граѓански организации се вклучени во најмалку 5 процеси на донесување одлуки за родово сензитивни прашања во општината Број на одржани консултативни состаноци	Записници од консултативните состаноци Листа на присутни на консултативните состаноци
	4.1.3. Јакнење на капацитетот на КЕМ, Општина Битола и јавните институции во општината за подготовка, спроведување и администрирање на проекти финансирани од ЕУ	КЕМ Јавни институции во општината Граѓански организации	3 месеци јануари-март 2016	Простории за одржување тридневна обука 60.000 денари за: - обучувачи, - материјали за работа, - освежување и храна.	Општина Битола	Најмалку 16 лица од јавните институции и граѓанските организации во општината се обучени за подготовка, спроведување и администрирање на проекти финансирани од ЕУ	Извештај од спроведената обука Листа на учесници кои успешно ја завршиле обуката

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
4.1. Подобрена соработка клучните актери за родови прашања од граѓанскиот и јавниот сектор	4.1.4. Изработка на заеднички пријави (проекти) за фондовите на меѓународни донатори за родови прашања	КЕМ Граѓански организации	континуирано април - декември 2016	Простории за работилници за партиципативно проектно планирање 60.000 денари за: - надворешни експерти за партиципативен развој на проекти, - материјали за работа, - освежување и храна.	Општина Битола	Најмалку 4 заеднички пријави (проекти) за родови прашања се развиени и поднесени до меѓународни донатори	Извештаи од работилниците за партиципативно планирање проекти Листа на учесници на работилниците за партиципативно планирање проекти
4.2. Подобрена промоција на КЕМ	4.2.1. Изработка на промотивен лифлет за КЕМ	КЕМ	континуирано 2016-2017	10.000 денари за: - изработка на лифлет	Општина Битола	Изработен е промотивен лифлет за КЕМ	Листа на дистрибуција
	4.2.2. Изработка на тримесечен е-информатор за активностите на КЕМ	КЕМ	континуирано 2016-2017	Комјутер, интернет врска Одговорно лице	Општина Битола	Изработен тримесечен е-информатор за активностите на КЕМ	Меилинг-листа на приматели на тримесечниот е-информатор за активностите на КЕМ
	4.2.3. Презентирање на КЕМ на социјалните мрежи и интернет	КЕМ	континуирано 2016-2017	Компјутер, интернет врска Одговорно лице	Општина Битола	Отворен профил за КЕМ на Фејсбук Редовно ажурирање на профилот на КЕМ на Фејсбук Број на следбеници на профилот на КЕМ на Фејсбук	Преглед на објавените содржини на профилот на КЕМ на Фејсбук Следење на бројот на следбеници на профилот на КЕМ на Фејсбук

Посакувана цел	Предвидени мерки / активности	Одговорност на	Временска рамка	Ресурси	Извори на финансирање	Показатели на успех	Активности за мониторинг на спроведувањето
4.2. Подобрена промоција на КЕМ	4.2.4. Презентирање на активностите на КЕМ на локалните медиуми	КЕМ	континуирано 2016-2017	Членовите на КЕМ Соработка со локалните медиуми	Општина Битола	Најмалку еднаш месечно член(ови) на КЕМ ги претставуваат активностите на КЕМ на локалните медиуми	Листа на гостувања во локалните медиуми на членовите на КЕМ